

No: 600 – Mahreç İşareti

**KASTAMONU ÖRME FANİLASI /
KASTAMONU FANİLASI**

Tescil Ettiren

KASTAMONU ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 22.05.2019 tarihinden itibaren korunmak üzere 20.11.2020 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 600
Tescil Tarihi	: 20.11.2020
Başvuru No	: C2019/060
Başvuru Tarihi	: 22.05.2019
Coğrafi İşaretin Adı	: Kastamonu Örne Fanılası / Kastamonu Fanılası
Ürün / Ürün Grubu	: Fanila / Dokumalar
Coğrafi İşaretin Türü	: Mahreç işareti
Tescil Ettiren	: Kastamonu Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği
Tescil Ettirenin Adresi	: Honsalar Mh. Kale Kapısı Sk. No:5 Merkez KASTAMONU
Coğrafi Sınırı	: Kastamonu ili
Kullanım Biçimi	: Kastamonu Örne Fanılası / Kastamonu Fanılası ibaresi ve mahreç işareti, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Kastamonu Örne Fanılası / Kastamonu Fanılası ibaresi ile mahreç işareti amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

17.yüzyılda Evliya Çelebi, Seyahatnamesinde Kastamonu'da üretilen kumaşların meşhur olduğundan bahsetmektedir. XIX. yüzyıl sonlarında Anadolu şehirlerinin ekonomik durumu üzerinde duran Vítial Cuinet "La Turquie d'Asie" adlı kitabında 1894 yılında Kastamonu'da sanatlar arasında dokumacılık, taş baskı ürünü yazma ve tülbent işleme ile boyacılığına dair bilgiler yer alır.

Kurtuluş Savaşı sırasında ordunun iç giyim eşyası olarak kullanılan Kastamonu Örne Fanılası / Kastamonu Fanılası, Kastamonu'nun yöresel el dokuma sanatı ürünlerindedir. Geçmişte sadece iç giyim olarak kullanılan fanilalar, zamanla modernize edilmiş ve çeşitli renkler, farklı süslemelerle zenginleştirilerek dış giyim özelliği de kazanmıştır.

Kastamonu Örne Fanılası / Kastamonu Fanılası en önemli özelliği sadece %100 pamuk iplikten üretilmesidir. Bu sayede fanila dört mevsim giyilebilme özelliği kazanır. Kışın vücudu sıcak tutmasından yazın ise ter emme özelliğinden dolayı tercih edilir.

Üretiminde genel olarak 2x1 lastik örgü tekniği kullanılır. Bu teknik ürünün daha rahat esneyip vücudun şeklini almasını ve kullanım kolaylığı sağlar.

Kastamonu Örne Fanılası / Kastamonu Fanılası, beden ölçüsüne göre makas kullanılmadan hazırlanır. Ayrıca dikim işlemleri ve süslemesi tamamen el emeği ile yapılır.

Üretim Metodu:

Üretimde kalıp kullanılmaz. Beden ölçüsüne uygun olarak sıra ve ilmek sayısı dikkate alınır. Üretimin hiçbir aşamasında makas ve overlok makinesi kullanılmaz.

İstenen genişlikte iğneler çalıştırılarak örgü başlangıcı yapılır. Fanılanın uzunluğu ise sıra sayısı ile ya da mezura ile ölçülerek belirlenir. En sağlıklı sonuç ise sıra sayacı ile kaç sıra örüldüğünü sayarak elde edilir.

Fanila, genellikle standart ölçülerde üretilir. Esneme özelliğiyle birçok bedene uyum gösterir. Çocuklar ve büyük bedenler için ilmek sayısı değiştirilerek farklı boylarda fanila örnek mümkündür.

Fanılanın uzunluğu model özelliğine göre değişiklik gösterir. İç fanılası olarak üretilenler daha uzundur. Dış giyim olarak üretilenlerse daha farklı boylarda örülebilir. Dantel oyası ile tamamlanan modellerde de istenilen uzunlukta üretilebilir.

İlmeklerin sayısını azaltmak veya oyuntu (yaka, kol) yapmak amacıyla ilmeklerin sayısını azaltma işlemine ilmek eksiltme ya da ilmek kesme denir. İlmek eksiltmek için birden fazla ilmek bir ilmekmiş gibi birlikte örülerek sayı azaltılır.

Önceki yıllarda kol oyuntusu yapılarak üretilen fanila, günümüzde genellikle kol oyuntusu yapılmadan üretilir. İstenildiği takdirde fanılanın modeli ve özellikleri göz önünde bulundurularak beden uzunluğuna ulaşıldığında, makinenin sağ ve sol tarafından belli sayıda ilmek eksiltilerek kol oyuntusu yapılabilir. Kol oyuntusu

yapılırken en çok kullanılan teknik belli sayıdaki iğnenin ilmekleri düşürülerek çalışmaz pozisyona getirilmesiyle gerçekleştirilir. Daha sonra bu ilmekler iğne veya tığ yardımıyla kapatılarak tutturulur.

Fanila istenilen uzunluğa ulaştığında yaka oyuntusu yapılır. Yaka oyuntusu yapılırken başın rahatlıkla geçebileceği genişlikte olmasına dikkat edilir. Dantel oyaly bazı modellerde yaka oyuntusu yapılmayıp yaka açıklığı dantel yapılırken oluşturulur.

Yaka oyuntusu yapılırken makinenin tam ortasından sağa ve sola eşit olması koşuluyla belli sayıda ilmek iğneden düşürülür. Yani iğne çalışmaz pozisyona getirilir. Daha sonra sağ ve sol omuz parçaları ayrı ayrı örülerek tamamlanır.

Fanila üretirken zaman ve malzemeden tasarruf etmek amacıyla ön ve arka parça beraber örülebilir. Bunun için omuz parçaları örüldükten sonra, yaka oyuntusu yaparken indirilen ilmek sayısı kadar iğne tekrar çalışır pozisyona getirilir ve iğnelerin ilmek alması sağlanır. Yeni ilmeklerin düzgün örülmesi için gerekirse yan ağırlıklar kullanılabilir. Yaka oyuntusunda bırakılan ilmekler daha sonra 1-2 sıra sökülür ve iğne ya da tığ yardımıyla temizlenir.

Bitmiş ürünü makineden çıkartmak son derece dikkat ve beceri isteyen bir işlemdir. Öncelikle ağırlıklar çıkartılır. Daha sonra iplik kopartılarak gergi sisteminden çıkmaması için sabitlenir. Örgü alt kısımdan tutularak hafifçe çekilir ve örgünün makineden çıkması için kızaklar birkaç sıra hareket ettirilir. İlmeklerin tamamen düşmesi ve iğnelere takılı kalmaması gereklidir. Aksi takdirde ilmekler kaçabilir ve istenmeyen durumlar ortaya çıkabilir. Makineden çıkan örgü düzeltilerek dinlenmeye bırakılır.

Örgü makineden çıkarıldığında ilmekler açık durumdadır. Örgüler ürüne dönüştürülürken ilmeklerin kaçmaması için kapatılması gerekir. Kastamonu Örmeye Fanilasını/Kastamonu Fanilasında ilmeklerin kapatma işlemi el emeğiyle yapılır. İlmeklere iğne yardımıyla iplik geçirilip kapatılıp sağlanırlar. İplik geçirilirken çok sıkı olmamasına esneklik payı verilmesine dikkat edilir.

Örmeye işlemi tamamlandıktan sonra sıra örülen parçaları birleştirme ve süsleme aşamasına gelir.

Kastamonu Örmeye Fanilasını / Kastamonu Fanilasını, elde yapılan birleştirme teknikleriyle dikilir. Makine ile yapılan birleştirme teknikleri kullanılmaz. Fanilanın uzun yıllar bozulmadan kullanılabilmesi için düzgün birleştirilmesi, esnekliğini kaybetmemesi ve dikişlerin kullanımları rahatsız etmemesi gerekir. Ayrıca dikiş estetik görünmeli düzgün olmalıdır.

Kastamonu Örmeye Fanilasını / Kastamonu Fanilasını dikiminde kullanılan teknikler; ilmek dikişini, kaynatma dikişini, makine dikişini, tığ ile birleştirme ve çırpma dikişidir.

Örülen parçalar dikkatlice bir araya getirilerek esnetmeden, çok fazla çekiştirmeden çırpma dikişini ile dikkatlice birleştirilir. Bu işlem için genellikle etamin iğnesi olarak bilinen ucu küt iğne kullanılır. Çırpma dikişini kenarda çok fazla kalınlık oluşturmadığından daha çok tercih edilir. Farklı tekniklerin kullanılması da mümkündür.

Ön ve arka bedenleri beraber örüldüğünden omuz dikişine ihtiyaç duyulur. Ancak bu parçalar ayrı örüldüğü takdirde çırpma dikişini ile omuz birleştirme işlemi yapılabilir.

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Tüm işlem aşamaları ustalık gerektiren Kastamonu Örmeye Fanilasını / Kastamonu Fanilasını, coğrafi sınır ile ün bağı bulunur. Bu sebeple tüm üretim aşamaları, belirtilen coğrafi sınırda gerçekleşmelidir.

Denetleme:

Denetimler Kastamonu Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğı koordinatörlüğünde; Kastamonu Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğı, Kastamonu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Kastamonu El Sanatları Hizmet Merkezi Müdürlüğü, Kastamonu Belediyesi ve Kastamonu Terziler Odasından ürün hakkında bilgi sahibi birer kişinin katılımı ile en az üç kişiden oluşan denetim mercii tarafından yürütülür.

Denetimler yılda en az bir kez yapılır. Şikâyet üzerine veya gerekli görülen hallerde ayrıca denetim yapılabilir. Yapılan denetimler 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu uyarınca raporlanarak her yıl düzenli olarak Kastamonu Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğı tarafından Türk Patent ve Marka Kurumuna sunulur.

Denetim mercii; pamuk ipliği kullanımı, örme tekniği, üretim metodu ile Kastamonu Örme Fanılası / Kastamonu Fanılası coğrafi işaretinin ve mahreç işareti ambleminin kullanımını denetlenir.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.